

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **X. B. Ch.**, zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 9. 2005, č. j. 56 Az 62/2005 - 31,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 18. 2. 2005, č. j. OAM-198/VL-19-ZA05-2005. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

V kasační stížnosti stěžovatel požádal i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu, stěžovatel namítal jeho nezákonnost, a to z důvodu porušení § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), § 14 a § 91 zákona o azylu, které obsáhle odůvodňoval. Zejména uváděl, že žalovaný nezkoumal důvody uvedené v žádosti o azyl, nezkoumal jeho odchod z vlasti v širších souvislostech, kdy mu tamní orgány nebyly schopny poskytnout ochranu. Napadanému rozhodnutí vytýkal i formální vady. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, že důvodem žádosti o azyl byly rodinné potíže a snaha o legalizaci pobytu, a dospěl k závěru, že žalovaný postupoval správně, když žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou. Soud přitom neshledal porušení označených ustanovení správního řádu a zákona o azylu. Jmenovitě uvedl, že vzhledem k tomu, že žádost o udělení azylu byla posouzena jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu, pro nadbytečnost již nebylo třeba posuzovat podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu a stejně tak nebylo třeba hodnotit překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Na základě výše uvedeného pak Krajský soud v Brně žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Naplnění označených důvodů spatřuje stěžovatel v tom, že Krajský soud v Brně nezkoumal, zda správní orgán postupoval v souladu s ustanovením § 3 odst. 4, § 46 správního řádu. Dále pak uvedl, že soud nezkoumal udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, přičemž jeho situace je s ohledem na rodinnou situaci (problémy s matkou, alkoholismus otce) zřetelehodná. K tomuto doplnil, že soud měl přezkoumat meze správního uvážení stran této věci a stěžovateli měl být udělen tzv. humanitární azyl. S ohledem na to, že krajský soud dospěl ke stejným závěrům jako žalovaný, dovozoval stěžovatel rovněž i nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Na základě výše uvedeného pak požadoval zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení. Dále požádal o vydání potvrzení o podané kasační stížnosti a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že kasační stížnost se podle jeho názoru neopírá o důvody vymezené § 103 s. ř. s., neboť stěžovatelova věc byla posuzována pouze z pohledu zda skutečnosti jím přednesené jsou důvody, umožňující udělení azylu, jak uvádí § 12 zákona o azylu, a je proto nepřipustná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně

může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Jejich naplnění však Nejvyšší správní soud v souzené věci neshledal.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, *bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu přitom stanoví, že *žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.*

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi rovněž pro úplnost konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zjistil, že stěžovatel podal dne 29. 1. 2005 žádost o udělení azylu, ve které výslovně uvedl, že Čínskou lidovou republiku opustil z důvodu, že jeho otec se podruhé oženil, přičemž jeho nová žena stěžovateli nadávala a občas jej i bila. Dále uvedl, že o azyl žádá i z důvodu legalizace pobytu na území České republiky. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území České republiky ze dne 22. 2. 2005 stěžovatel obdobně jako do žádosti uvedl, že důvodem žádosti o azyl je špatné zacházení ze strany nové ženy jeho otce. Z protokolu dále vyplynulo, že v zemi původu žádné jiné než uváděné problémy neměl. Stejně tak vyplynulo, že na území České republiky pobýval delší dobu nelegálně a o azyl požádal z důvodu legalizace pobytu.

Z výše uvedeného tak i podle názoru Nejvyššího správního soudu vyplývá zcela jednoznačný závěr, že stěžovatel žádá o udělení azylu z důvodů rodinných problémů a následně i z důvodu legalizace pobytu, tedy důvodů, které nejsou vymezeny zákonem azylu, a tedy důvodů, pro které nelze udělit azyl.

Žalovaný správní orgán tak měl dostatečně zjištěný skutkový stav v souladu s ustanovením § 3 odst. 4, § 46 správního řádu, a postupoval správně, pokud žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Pro úplnost a podporu svých tvrzení odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu v této věci, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 27/2003 - 48), ze kterého vyplývá, že *neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.*

Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Nejvyšší správní soud se přitom plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť podle názoru zdejšího soudu stěžovatel ani netvrdil, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit uváděným námitkám stran nezjištění úplného skutkového stavu a porušení správního řádu.

K námitkám vztahujícím se k neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu pak Nejvyšší správní soud souhrnně uvádí, že v případě, kdy byla žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 zákona o azylu není nutné zabývat se i dalšími azylovými důvody, v souzené věci ustanovením § 14 zákona o azylu, neb tento důvod se váže na udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, jak ostatně správně uvedl krajský soud. Pro podporu svého závěru i zde odkazuje Nejvyšší správní soud na svou konstantní judikaturu v této věci, kdy např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 bylo uvedeno, že *správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona.*

Ostatně k neudělení tzv. humanitárního azylu je třeba nad rámec výše uvedeného i uvést, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, mohou správní soudy přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití.

Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, přičemž však stejně jako krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal a shledal, že žalovaný správní orgán správně uvedl, že otázkou udělení azylu podle § 14 zákona o azylu se již pro nadbytečnost (se zřetelem k ustanovení § 16 zákona o azylu) nezabýval. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, by byl toliko přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, nebo jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

Nejvyšší správní soud tak stěžovateli ani v těchto námitkách stran neudělení tzv. humanitárního azylu nemohl přisvědčit.

Nelze rovněž přisvědčit stěžovateli ani v námitce o tom, že z důvodu, že krajský soud dospěl ke stejným závěrům jako žalovaný, došlo k nepřezkoumatelnosti rozsudku. Oba tyto závěry, tj. jak závěr žalovaného správního orgánu, tak závěr krajského soudu, byly učiněny v souladu se zákonem a Nejvyšší správní soud se s nimi, jak bylo již výše uvedeno, ztotožňuje a odkazuje na ně.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. července 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu